VARĖNA

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS
DĖL PRITARIMO VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITAI

2022 m. kovo 29 d. Nr. T-IX-874
Varėna

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-VIII-89 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“, 209 punktu, Varėnos rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Pritarti Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2021 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, Kaunas) arba Regionų apygardos administracinio teismo rūmams (A. Mickevičiaus g. 8A, Kaunas) per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo dienos.

Savivaldybės meras Algis Kašėta

Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė
(tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorė)
atliekanti Varėnos rajono savivaldybės gydytojo (vyriausiojo specialisto) funkcijas

Danutė Mazaliauskienė
2022-03-29

PRITARTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2022 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T-IX-874

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

1.1. Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimu Nr. T-VI-336 įsteigta biudžetinė įstaiga. Juridinių asmenų registre įregistruota 2008 m. liepos 14 d., veiklą vykdyti pradėjo 2008 m. lapkričio 26 d.

1.2. Pagrindinės biuro veiklos sritys: visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena Varėnos rajono savivaldybėje ir mokinių / vaikų visuomenės sveikatos priežiūra Varėnos rajono ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, bendroj ir ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose.

1.3. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 35 punkte įtvirtinta, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena bei mokinių sveikatos priežiūra yra valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos.

1.4. Lėšos visuomenės sveikatos stiprinimui ir visuomenės sveikatos stebėsenai bei mokinių sveikatos priežiūrai yra apskaičiuojamos ir paskirstomos pagal Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodiką, patvirtintą LR sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. V-932 „Dėl Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (2017 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1459 redakcija).

1.5. Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

II. PERSONALO VALDYMAS

2.1. Biuro darbuotojų didžiausią leistiną skaičių nustato Varėnos rajono savivaldybės taryba. Biuro struktūrą, etatus, atlyginimo koeficientus tvirtina Biuro direktorius savo įsakymu. 2021 m. Biure dirbo 12 darbuotojų, didžiausias leistinas etatų skaičius – 13,25 etatų.

Biuro pareigybių ir etatų skaičius 2021 m. gruodžio 31 d. pateikiamas 1 lentelėje:

1 lentelė. Biuro pareigybės ir etatai 2021 m. gruodžio 31 d.

Pareigybės pavadinimas	Patvirtinta viso etatų	Užimta etatų
Direktorius	1	1
Vyriausias buhalteris	0,5	0,5
Administratorius	1	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos stebėseną	1	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos stiprinimą	3	2
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis sveikatos priežiūrą mokykloje	5,75	3

Mitybos specialistas	1	1
Valytojas-darbininkas	0,5	0,5
Vairuotojas	0,5	0,5
Iš viso:	**14,25**	**10,5**

2.2. Biuro darbuotojų išsilavinimas: aukštasis universitetinis – 4, aukštasis neuniversitetinis – 2,
aukštesnysis (arba jam prilyginamas) – 3, specialus vidurinis – 3.
2.3. 2021 m. darbuotojų kaitos rodiklis buvo 25 proc.
2.4. Specialistų kvalifikacija ir išsilavinimas atitinka LR Sveikatos įstatymo nuostatas. Specialistai nuolat gilino savo žinias bei įgūdžius įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose. 2021 m. visi Biuro specialistai savo kvalifikaciją kėlė 100 proc.

III. DOKUMENTŲ VALDYMAS

3.1. Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą, personalo valdymą atsakingi: Biuro direktorius, vyriausias buhalteris, administratorius.
3.2. 2021 m. Biure užregistruotas 71 gautas raštas, parengti 111 siunčiami dokumentai. Parengti ir patvirtinti 35 įsakymai veiklos klausimais, 37 įsakymai personalo klausimais, 20 įsakymų atostogų klausimais, 14 įsakymų dėl komandiruočių.
3.3. Vadovaujantis teisės aktais parengtas 2021 m. Biuro dokumentacijos planas. Jis sudarytas iš 7 skyrių (pagal atitinkamas veiklos sritis ir funkcijas), šiuose skyriuose įrašytos 72 bylos antraštės.

IV. BIURO FINANSAVIMAS 2021 M.

4.1. Biuras 2021 finansiniais metais gavo finansavimą iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, ES lėšų, biudžetinės įstaigos pajamų. Iš viso 236 952 eurų. (2 lentelė).

2 lentelė. Finansavimo šaltiniai ir lėšų paskirtis panaudojimui pagal veiklą.

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Lėšų paskirtis ir panaudojimas	2021 m. (eurai)	
			Planas	Įvykdymas
1.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Plėtoti sveiką gyvenseną ir stiprinti mokinių sveikatos įgūdžių ugdymo įstaigose	97 900	97 900
2.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse	63 500	63 500
3.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Užtikrinti savižudybių prevencijos prioritetų nustatymą ilgojo ir trumpojo laikotarpių savižudybių prevencijos priemonių ir joms įgyvendinti reikiamo finansavimo planavimą	40 100	40 100
4.	Savivaldybės biudžetas	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“, „Sveikatingumo kelias“	2 130	2 130
5.	Valstybės biudžetas	Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ 08.4.2-ESFA-R-630-11-0005 įgyvendinimui	2 160	2 160

6.	ES lėšos	Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ 08.4.2-ESFA-R-630-11-0005 įgyvendinimui	26 647	26 647
7.	Biudžetinės įstaigos pajamos	Visuomenės sveikatos biuro veiklai finansuoti	4 515	2 572
		Iš viso:	236 952	235 009

4.2. Moksleivių sveikatos priežiūrai panaudota iš viso 97 900 Eur (90 300 Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, 7 600 Eur ryšių, komunalinių paslaugų, informacinių technologijų, prekių ir paslaugų išlaidoms).

4.3. Visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai Varėnos rajono savivaldybėje panaudota 63 500 Eurų (56 800 Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, 6 700 Eur ryšių paslaugų išlaidoms, komunalinių paslaugų, informacinių technologijų prekių ir paslaugų, kt. prekių ir paslaugų išlaidoms).

4.4. Savižudybių prevencijai panaudota iš viso 40 100 Eur psichologinės gerovės ir sveikatos stiprinimo individualioms ir grupinėms konsultacijoms, mokymams, užsiėmimams.

4.6. Ataskaitiniais 2021 m. gautos pajamos iš privalomojo sveikatos mokymo veiklos – 4 515 Eur.

4.7. Aiškinamasis raštas ir 2021 m. finansinių ataskaitų rinkinys pateiktas biuro svetainėje: http://www.varenosvsb.lt/finansines-at.html.

V. VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS

5.1.Viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis aktualiomis teisės aktų redakcijomis, reglamentuojančiomis viešuosius pirkimus.

5.2. Parengtas 2021 m. viešųjų pirkimų planas. Iš viso buvo atlikta 70 mažos vertės pirkimų. Sudarytos 22 pirkimų sutartys.

VI. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stiprinimas – sveikatos mokymas, informacijos apie sveiką gyvenseną skleidimas, sveikos gyvensenos propagavimas, formavimas ir nuo elgesio priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimas.

6.1. Parengtas ir Biuro direktoriaus 2021 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. V-2 patvirtintas metinis Biuro veiklos planas, kuriuo vadovaujantis buvo vykdoma visuomenės sveikatos priežiūros veikla Varėnos rajono savivaldybėje. 2021 metų veiklos prioritetai buvo bendruomenės sveikatos stiprinimas, vykdant ligų ir traumų prevenciją, didelį dėmesį skiriant gyventojų kovai su COVID-19 infekcija, kurios metu buvo stiprinama bendruomenės psichologinė gerovė ir psichikos sveikata, širdies kraujagyslių susirgimų profilaktika, alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencija, vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas.

6.2. Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje apima penkias funkcines grupes: informacijos apie sveikatą teikimas, konsultavimas, mokymas, sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas ir sveikatos stiprinimo veiklos organizavimas. *Visuomenės sveikatos stiprinimo veikla apima šias poveikio sritis*: ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas; priklausomybių konsultanto paslaugų teikimo savivaldybėje organizavimas; psichikos sveikatos kompetencijų didinimas įmonių darbuotojams; mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas; gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas; gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas; supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms veiklos organizavimas; psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimas; burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse; traumų sužalojimų prevencijos skatinimas

bendruomenėse; savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos viešinimas:

6.2.1. 2021 m. Biuras suorganizavo įvairių sveikatinimo renginių, kuriuose dalyvavo 1 543 dalyviai (mankštos, paskaitos, mokymai ir kita veikla).

6.2.2. *Priklausomybių konsultanto paslaugų teikimo savivaldybėje organizavimas.* Biuras organizavo nemokamų anonimiškų priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimą. Šiomis paslaugomis siekėme padėti ir patarti, kaip elgtis, jei su žalingu alkoholio vartojimu ar priklausomybe susiduria artimieji ar pats asmuo. 2021 metais priklausomybės konsultanto paslaugos suteiktos 40 asmenų.

6.2.3 *Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo organizavimas įmonių darbuotojams*. Buvo organizuojami mokymai Varėnos globos namų darbuotojams. Mokymai buvo vedami vadovaujantis Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams tvarkos aprašu, patvirtintu Sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. V-590 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. V-2143 redakcija). Dirbo kvalifikuoti lektoriai. Ši veikla apėmė psichosocialinės darbo aplinkos gerinimą ir darbuotojų kompetencijų didinimą darbo organizavimo ir psichikos sveikatos srityje. Mokymo ciklą sudarė 40 akad. val. Mokymuose dalyvavo 12 specialistų.

6.2.4. *Prioritetinė veikla – mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas.* Veikla buvo organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-523 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. V-2131 redakcija) „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pasirinktoje įstaigoje – Merkinės Vinco Krėvės gimnazijoje buvo organizuojami mokymai, supervizijos mokyklos darbuotojams. Mokymo ciklą sudarė 40 val. Dirbo kvalifikuoti lektoriai – psichologas ir socialinis pedagogas. Mokymuose dalyvavo 12 darbuotojų.

6.2.5. *Bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimas savivaldybių gyventojams.* Buvo organizuoti 1 mokymai, dalyvavo 20 asmenų. Veikla buvo organizuojama vadovaujantis Savižudybių prevencijos mokymų instruktorių tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-2298. Mokymų trukmė 4 val.

6.2.6 *Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimas.* Veikla buvo organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-1733 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. V-96 redakcija) „Dėl psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Buvo teikiamos psichologinės paslaugos gyventojų grupėms ir individualiai. Grupinių konsultacijų suteikta 104 ak. val., o individualių konsultacijų suteikta 673 ak. val. Iš viso psichologo paslaugas gavo 255 gyventojai.

6.2.7. *Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas* – 2021 metais parengti 27 perspektyviniai valgiaraščiai Varėnos rajono savivaldybės ugdymo įstaigų valgykloms, iš jų 17 bendrojo lavinimo, 6 ikimokyklinio ugdymo bei 4 pritaikyto maitinimo valgiaraščiai. Specialistas parengė 1 120 technologinių ir kalkuliacinių kortelių. Buvo teikiamos mitybos gerinimo metodinės konsultacijos asmenims, dalyvaujantiems Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programoje. Buvo vykdoma sveikos mitybos ir sveikatinamojo fizinio aktyvumo programa, kurioje dalyvavo 152 asmenys.

6.2.8. *Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programos veiklos įgyvendinimo organizavimas* – 2021 m. programoje dalyvavo ir ją baigė 15 asmenų.

6.2.9. *Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas* – 2021 m. buvo vykdoma fizinio aktyvumo programa rajono gyventojams. Buvo organizuota 70 užsiėmimų, programoje dalyvavo ir fizinę sveikatą pagerino 900 rajono gyventojų.

6.3. ***Visuomenės sveikatos stebėsena*** – Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyviai įgyvendinti valstybines (valstybės

perduotas savivaldybėms) bei savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas savivaldybės teritorijoje.

6.3.1. Parengta Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita.

Ataskaita pateikta Varėnos rajono savivaldybės tarybai. Ataskaitoje pateikiami ir aprašomi 2020 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys duomenys Varėnos rajono savivaldybėje. Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais: Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu; Lietuvos statistikos rodiklių sistema SRS:

Varėnos rajono savivaldybėje 2020 m. gyveno 20 844 gyventojai (2019 m. – 21 276 gyv.). Palyginti su ankstesniais metais, gyventojų skaičius nuolat mažėja. Tiek Varėnos rajono savivaldybėje, tiek Lietuvoje, didžioji dalis gyventojų yra 55–59 m. amžiaus. 2020 m. Varėnoje mažiausiai buvo 12 metų vaikų, 2020 metais buvo stebimas gyventojų, turinčių 45–64 m. ir 65 m. ir vyresnių skaičiaus didėjimas. Didžiąją gyventojų dalį sudarė moterys. Gyvenimo trukmė Varėnos rajono savivaldybėje 2020 m. (73,3 m.) buvo 6 mėnesiais ilgesnė nei 2019 m. (72,7 m.). 2020 m. mirusių asmenų skaičius padidėjo 1,3 proc. ir buvo 34 proc. didesnis nei Lietuvos vidurkis. Daugiausia mirčių atvejų buvo užregistruota dėl kraujotakos sistemos ligų (I00–I99), piktybinių navikų (C00–C96) ir kvėpavimo sistemos ligų (J00–J99). 2020 m. Varėnos rajone buvo užregistruota: 1 kūdikio mirtis, 3 žuvę pėstieji, 116 mirčių nuo COVID-19. Varėnos rajonas dėl mirtingumo nuo savižudybių rodiklio reikšme patenka į prasčiausią savivaldybių kvintelių grupę (raudonąją zoną). Varėnos r. 2020 m. nusižudė 12 žmonių ir rodiklis siekė 58,0 atvejo 100 000 gyv. Lyginant 2020 m. Lietuvos rodiklį (21,7 atvejo 100 000 gyv.) su Varėnos r. rodikliu (58,0 atvejo 100 000 gyv.), matome, kad Varėnos r. rodiklis stipriai didesnis už Lietuvos rodiklį.

6.3.2. Parengta Varėnos rajono savivaldybės mokinių / vaikų sveikatos rodiklių 2021 metų analizė.

Higienos instituto duomenimis, 2021 m. rugsėjo 1 d. Varėnos rajono savivaldybės mokyklinio ugdymo įstaigose mokėsi 2 560 mokinių. Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose, daugiafunkciuose centruose ir lopšeliuose-darželiuose buvo ugdomi 144 priešmokyklinio ir 497 ikimokyklinio amžiaus vaikai. Varėnos rajono savivaldybėje 2021 m. veikė 8 bendrojo ugdymo mokyklos: 3 gimnazijos, 4 pagrindinės, 1 progimnazija. Jaunimo klasių mokiniams bendrojo ugdymo paslaugą teikė Varėnos technologijos ir verslo mokykla. Vaikų mokyklos lankomumas buvo labai aktyvus ir galime pasidžiaugti, kad net 96 % vaikų yra fiziškai stiprūs ir priskiriami pagrindinei fizinio ugdymo grupei. 2021 m. mokyklinio amžiaus vaikai dažniausiai sirgo virškinimo sistemos ligomis (210 vaikų), odos ir poodžio ligomis (53 vaikai), kvėpavimo sistemos ligomis (45 vaikai), patyrė susižalojimus ar apsinuodijimus (39 vaikai). Palyginus 2021 m. vaikų sveikatingumą su 2020 m. vaikų sveikatingumu, galime teigti, kad 2021 m. vaikų, turinčių normalų KMI rodiklį buvo 11,67 % daugiau nei 2020 m. (2020 m. 47 % vaikų turinčių normalų KMI, 2021 m. 58,67 %). Vaikų, turinčių per mažą KMI rodiklį, 2021 m. buvo – 1% daugiau nei 2020 m. ir vaikų, turinčių per didelį KMI rodiklį, 2021 m. buvo – 2% daugiau nei 2020 m. Remiantis Higienos instituto duomenimis, iš visų 2 560 Varėnos rajono savivaldybės mokyklinio ugdymo įstaigose besimokančių vaikų, tik 330 vaikų, kurie sudaro 23,64 %, neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų; 77 % vaikų neturėjo sąkandžio patologijos. Per 2021 m. buvo užregistruoti 135 apsilankymai pas mokyklose dirbančius visuomenės sveikatos specialistus. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro duomenimis 2021 m. užkrečiamomis ligomis sirgo 42 vaikai. 2021 m. vaikų sergamumas užkrečiamosiomis ligomis pasiskirstė taip: 4 vėjaraupių atvejai, 21 virusų sukeltos, nepatikslintos žarnyno infekcijos atvejai, 6 bakterijų sukeltos, nepatikslintos žarnyno infekcijos atvejai, 1 patikslintas žarnyno infekcijos atvejis, sukeltas virusų, 5 enterito atvejai, sukelti rotoviruso, 1 ūminio gastroenterito atvejis, sukeltas noroviruso, 2 enterito atvejai, sukelti kompilobakterijų, 2 atvejai, sukelti salmonelų.

VII. MOKINIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

7.1. Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, darbo krūvis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymo Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių

steigimo savivaldybėse“ pakeitimo 1.1 papunktyje: *vienam visuomenės sveikatos specialistui miesto gyvenamosiose vietovėse priskirti **650 mokinių**, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas* ir 1.2 papunktyje: *vienam visuomenės sveikatos specialistui kaimo gyvenamosiose vietovėse priskirti **315 mokinių**, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas*.

7.2**.** Atsižvelgiant į mokinių skaičių 1 pareigybei, visuomenės sveikatos specialistai veiklą vykdė keliose mokyklose: du specialistai aptarnavo po 1 mokyklą, vienas specialistas – 2 ugdymo įstaigas ir 2 specialistai – 3 ugdymo įstaigas.

7.3. Svarbiausia visuomenės sveikatos specialisto mokykloje funkcija yra sveikatos ugdymas ir mokymas. 2021 m. visuomenės sveikatos specialistų organizuojamuose sveikatingumo renginiuose (pranešimai, paskaitos, diskusijos, konkursai, viktorinos, akcijos) dalyvavo 10 545 mokiniai / vaikai, buvo paruošti ir paviešinti 2 108 stendai, plakatai, lankstinukai ir kt. Susisteminti duomenys apie 2021 m. ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą pateikiami (1 pav):

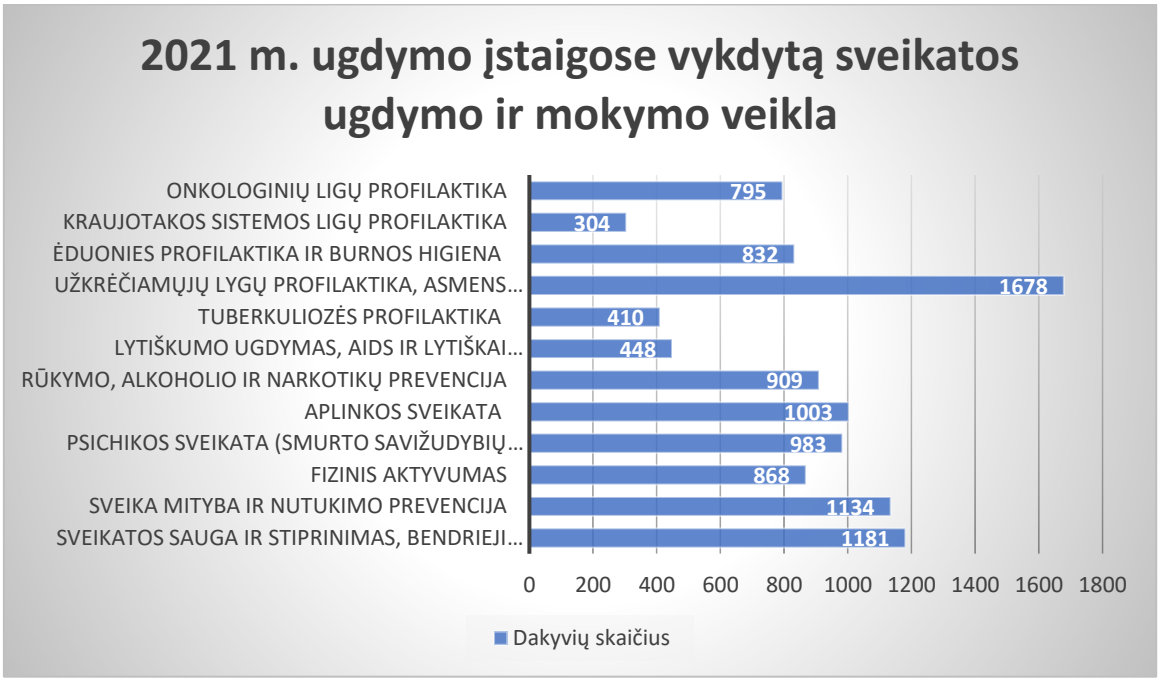

1 pav. Dalyvavusių renginiuose asmenų pasiskirstymas pagal temas, 2021 m.

7.4. Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

7.4.1. pildė duomenis apie vaikų sveikatą (forma Nr. 027-1/a) vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje bei atliko duomenų analizę;

7.4.2. vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą. Gavus tėvų sutikimą buvo atliekami vaikų higieninės švaros patikrinimai. 2021 metais atlikti 388 higieninės švaros patikrinimai. Patikrinimų metu fiksuoti 28 užsikrėtimo pedikulioze atvejai. Suteikta pagalba (metodinė pagalba, antiparazitinės priemonės) visiems užsikrėtusiems, jų šeimos nariams.

7.5. Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose vykdė ir kitas papildomas funkcijas:

7.5.1. organizavo ir vykdė ugdymo įstaigose nosies landų tepinėlių ėminių tyrimą SARS-Co-2 RNR (Kaupinių tyrimai);

7.5.2. ikimokyklinio ugdymo įstaigose atliko periodinius aplinkos paviršių tyrimus dėl COVID-19;

7.5.3. Koordinavo, instruktavo periodinius profilaktinio testavimo tyrimus greitaisiais antigeno testais.

VIII. PROJEKTINĖ VEIKLA

8.1. 2021 m. buvo tęsiamos projekto Nr. 08.4.2-ESFA-R-630 „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ įgyvendinimo veiklos: buvo organizuota 2 kompleksiniai sveikatinimo renginiai – 68 dalyviai, 33 mobilūs sveikatos raštingumo ugdymo renginiai – 550 dalyvių, 2 kompleksinės sveikatinimo stovyklos – 50 dalyvių, 1 fizinio aktyvumo skatinimo renginys – 24 dalyviai. Viso 2021 m. projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ veiklose dalyvavo 692 rajono gyventojai.

8.2. Parengti ir įgyvendinti 2 Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektai. Informacija apie priemones, vykdytas projektų įgyvendinimo metu, pateikiama 3 lentelėje.

3 lentelė. Informacija apie priemones, vykdytas projektų įgyvendinimo metu, 2021 m.

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Projekte dalyvavusių asmenų skaičius	Projekto rezultatai
1.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Sveikatingumo kelias“	Dalyvavo 60 asmenų	Orientacinis žygis ir sveiko maisto gaminimas, degustacija – 1 Informacinė sklaida – 2 straipsniai, 10 plakatų (www.varenosvsb.lt).
2.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“	Dalyvavo 2448 vaikai / mokiniai	Higienos patikrinimų skaičius – 2448*2 kartai. Užsiėmimų skaičius – 14 Informacijos sklaida – 2 straipsniai (www.varenosvsb.lt www.facebook.com/varenosvsb)
3.	Nr. 08.4.2-ESFA-R-630 „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“	Dalyvavo 692 asmenys	Mokymų skaičius – 20 Seminarų skaičius – 12 Renginių skaičius – 36 Informacijos sklaida – 8 straipsniai (www.varenosvsb.lt www.facebook.com/varenosvsb)

IX. PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO PASLAUGOS

9.1. 2020 m. Biuras vykdė privalomąjį pirmosios pagalbos mokymą, privalomąjį higienos įgūdžių mokymą. 2021 m. buvo organizuoti 29 privalomieji higienos įgūdžių mokymai (apmokyti 73 asmenys), 42 privalomieji pirmosios pagalbos mokymai (apmokyti 183 asmenys) ir 377 asmenys atestuoti kaip savarankiškai pasirengę pagal privalomojo higienos įgūdžių mokymų programas (4 lentelė).

4 lentelė. Privalomojo sveikatos mokymo veikla, 2021 m.

Veiklos vertinimo kriterijų faktinis įvykdymas			
Kriterijaus pavadinimas	**Mokymų skaičius**	**Apmokytų asmenų skaičius**	**Savarankiškai pasirengusių atestuotų asmenų**

			skaičius
Privalomieji higienos įgūdžių mokymai	**29**	**73**	**-**
H1 (specialioji 6 val. programa)	-	-	115
H2 (specialioji 6 val. programa)	-	-	1
H3 (specialioji 6 val. programa)	-	-	3
H5 (specialioji 6 val. programa)	-	-	1
H6 (specialioji 6 val. programa)	-	-	1
H10 (specialioji 6 val. programa)	-	-	239
H11 (specialioji 6 val. programa)	-	-	17
HB (bendroji 2 val. programa)	12	23	-
HBB (bendroji 2 val. programa)	17	50	-
Privalomieji pirmosios pagalbos mokymai	**42**	**183**	**-**
PP (pagrindinė 8 val. programa)	33	143	-
PT (pagrindinė 4 val. programa)	9	40	-
Privalomieji mokymai apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai	**5**	**8**	-
A1 (4 val. programa)	5	8	-
Atestuoti asmenys savarankiškai pasirengę pagal privalomojo Higienos įgūdžių mokymo programas (H1-H10)	-	-	377
IŠ VISO	**76**	**264**	**377**

X. BENDRADARBIAVIMAS

10.1. Bendradarbiavimas su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru: suvedinėjome sergančiųjų duomenis į ULAC sistemą, tyrėme COVID-19 epidemiologinius atvejus ugdymo įstaigose (ištirta 98 atvejai);

10.2. Bendradarbiavimas su Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centru: koordinavome ir vykdėme mobilios komandos funkcijas, tiriant įmonių darbuotojus greitaisiais antigeno testais.

10.3. Nuolat bendradarbiaujame su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru, Lietuvos sveikatos mokslų universitetu, Vilniaus universitetu, Higienos institutu.

XI. 2021 M. PARENGTOS BIURO VEIKLOS ATASKAITOS

11.1. Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2021 m. veiklos ataskaita (pateikta Varėnos rajono savivaldybės tarybai 2022-02-21).

11.2 Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2020 metų ataskaita (pateikta Varėnos rajono savivaldybės tarybai).

11.3. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų: „Sveikatingumo kelias“, „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“, ataskaitos (pateikta 2021-12-15 Varėnos rajono savivaldybės administracijai).

11.4. 2021 m. valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijų ataskaita (pateikta 2021-01-05 Varėnos rajono savivaldybės administracijai).

11.5. Sveikatos ugdymo ir mokymo 2021 m. ataskaita Nr. 41-1-*sveikata* (pateikta 2021-12-31 Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui).

11.6. 2021 m. personalo ataskaita Nr. 3 (SVEIKATA) (pateikta 2022-01-05 Higienos institutui).

11.7. 2021 m. Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programos vykdymo ataskaita (pateikta 2022-01-10 Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui).

11.8. Finansų kontrolės būklės ataskaita (metinė).

11.9. Viešųjų pirkimų ataskaita (pateikta Viešųjų pirkimų tarnybai 2022-01-07).

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12.1. Problemos, su kuriomis susiduriama Biuro veikloje:

12.1.1. kvalifikuotų specialistų trūkumas;

12.1.2. sudėtingos sveikatos ugdymo ir mokymo organizacinės sąlygos švietimo sistemoje. Artimiausios veiklos perspektyvos priklauso nuo valstybinės ir vietos politikos visuomenės sveikatos priežiūros srityje, gyventojų sveikatos rodiklių ir turimų finansinių bei žmogiškųjų išteklių.

12.2. Numatomos prioritetinės veiklos sritys 2022 m.:

- vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas;
- bendruomenės sveikatos stiprinimas;
- neinfekcinių ir infekcinių susirgimų profilaktikos vykdymas, pirmenybę teikiant ligų ir traumų prevencijai, vėžinių susirgimų profilaktikai, širdies kraujagyslių susirgimų profilaktikai, didelę grėsmę bendruomenei turinčių infekcijų profilaktikai;
- alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencija;
- psichikos sveikatos stiprinimas.

Direktorė Astutė Žmuidinavičienė